

Презент

Кочал:

Теражъвош

**Ассиновскерчу юккърчу
№2 йолчу школан**

**6-чу «а» классан дешархочун
Мухаева Маретин**

Хастам хьуна, Даймохк – Нана!
Хьо тхан безам, хьо тхан кхоллам.
Таханчул хьо хазбеш кхана,
Тхо ду кийча ирс хьан кхолла.

**Нохчийчоь, дай баьхна латта,
Дац дуьненахь хьо бен тхан.
Хьо абадехь ирсе латта
Оха хьайх дозалла дан!**

**Хьох, сан Дайможк, дешнаш бохуш деса,
Хестош, хьан сий лаждан хлуттур яц.
Хьан блястенан хьаннаш суна еза,
Хьан шовданел деза хлума дац!**

**Шен ненан мотт халкъо,
Сий ойбуш, Галашбахъ,
Цу халкъан паргIато
Цхъаммо а хьошур яц.**

Мамакаев Мохъмад

Дог оьцу ненан мотт

Бух боцчу безамо деган мерз бегабо,
Зевнечу озо хъан хийла да хъегаво.
Аьхначу, оьздачу хъан дешнийн хазалло,
Дог шовкъе шаьш дохуш, ойланаш сан марзйо.

Хийла стаг бен доцчу жималло левина,
Хъан духе ца кхуьуш, замано Iехийна.
Уьш муха баьхна-те шайн къоман хазалла,
Шатлакхе ца доккхуш шайн меттан дозалла?

Безаман хотешкахъ бийца и оъзда бу,
Бераллин бешара хеза аз хаза ду.
Аганан иллица бекна мотт даима мерза бу,
Ненан моттларбинчу къоман цѣ еза ю.

Меттан сий цадинарш ма миска пекъарш
бу,
Барт-марзо кхайкхаеш даима бекна бу.
Ас шерийн гу тѣра, дог дохуш сайн тѣома,
Ца маршаппа доуъйтв хъоъ пома!

Терахьдош

Хіуманан масалла я рогіалла
гойтучу къямелан декъах
терахьдош олу.

Терахьдошо маса?
масалга?

Бохучу хаттаршна жоп ло.

Терахъдешнаш

масаллин

рогӀаллин

декъаран

гулдаран

дакъойн

хуьла.

Масаллин

**Масаллин терахъдешнаш дукхахъолахъ
шавш масалла гойтуш долчу
цӀердешнашца цхъана лела.**

Масала: *йиъ газа, ялх бӀар, бӀе стаг.*

РогІиллин

**ХІуманан рогІалла гойтучу терахьдашах
рогІаллин терахьдош олу.
Цо жоп ло масалгІа? бохучу хаттарна.**

Масала: шолгІа, пхоблгІа, ворхІалгІа.

**Уьш кхоллало масаллин терахьдашна тІе
– агІа – лгІа суффиксаш кхетарца.**

Декъаран

Декъаран маъна а долуш мас-маса?
Бохучу хаттарна жоп лучух декъаран
терахъдош олу.

масала: шишиша дешархо ву 1аш.

Гулдаран

Юьйцуш йолу хIуманаш ерриге юкъя а
лоцуш хуттургаца лелаш долчу
терахьдашах гулдаран терахьдош олу.

Масала: пхий а, вейтта, ший а.

Билггал маса я мел ду гойтучух билгалза-
масаллин терахьдош олу.

Масала: Тхан кертахь ю цхьа ши-кхо котам.

Х1оттаман

массала: Кхузът1къе б1арх1, диъ б1е дезът1къе.

Цхьалхе

МАСАЛА: ДИЪ, БАРХ1, ИСС, Б1Е, ЭЗАР, МИЛЛИОН, МИЛЛИАРД.

Чолхе

МАСАЛА: ПХИЙТТА, ШИЙТТА, ДЕЗТ1КЪА.

ЦХЪАЛХЕ

ТЕРАХЪДЕШНАШ

Ц1. пхиъ

Дл.

пхеаннан

Л. пхеанна

Др. пхеанно

К. пхеанца

Х. пхеаннах

М. пхеанне

Дс.

пхеаннал

ЧОЛХЕ

ТЕРАХЪДЕШНА

Кхойтта

Кхойттаннан

Кхойттанна

Кхойттанно

Кхойттанца

Кхойттаннах

Кхойттанне

кхойттанал

ДОЖАР Х1ОТТАМАН

ялх эзар дейтта

ялх эзар

дейттаннан

ялх эзар дейттанна

ялх эзар

дейттанно

ялх эзар

дейттанца

ялх эзар

дейттаннах

ялх эзар дейттанне

ялх эзар

дейттаннал

Ненан маггал деза а сийлахь а х¹умма а
дац .

Хъай мотт хиъчи бен кхуьур вац
хьо ¹илманан духе .

Баркалла
ладогларна!